

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Кафедра «Охорони праці і навколишнього середовища»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичного заняття № 2

за темою: «АНАЛІЗ РІВНЯ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ НА
ПІДПРИЄМСТВІ. РОЗРАХУНОК ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКУ
ПОТЕРПІЛОМУ У РЕЗУЛЬТАТІ ВИРОБНИЧОЇ ТРАВМИ»

з дисципліни «Основи охорони праці»

(для студентів усіх напрямків підготовки
усіх форм навчання)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри ОПіНС

Протокол № від р.

Практичне заняття № 2
з дисципліни «Основи охорони праці»

Тема: «Аналіз рівня виробничого травматизму на підприємстві. Розрахунок відшкодування збитку потерпілому у результаті виробничої травми».

Мета: Вивчити основні методи аналізу виробничого травматизму та нормативні документи, що регламентують проведення розслідування нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

1. Розслідування та облік нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві.

1.1. Обставини, за яких проводиться розслідування

Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві організовує роботодавець відповідно до НПАОП 0.00-6.02-11 «Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 року №1232 (далі – Порядок).

Цей Порядок визначає процедуру проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що сталися на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності, виду економічної діяльності або в їх філіях, представництвах, інших відокремлених підрозділах чи у фізичних осіб – підприємців, які відповідно до законодавства використовують найману працю (далі – підприємство), а також тих, що сталися з особами, які забезпечують себе роботою самостійно, за умови добровільної сплати ними внесків на державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (далі – особи, які забезпечують себе роботою самостійно).

Дія цього Порядку поширюється на: роботодавців; працівників; осіб, які забезпечують себе роботою самостійно. Зазначимо, що працівники у цьому Порядку визначаються дещо інакше ніж в Законі України «Про охорону праці». Працівниками визнаються особи, у тому числі іноземці та особи без громадянства, які відповідно до законодавства уклали з роботодавцем трудовий договір (контракт) або фактично були допущені до роботи в інтересах підприємства. Розслідування проводиться у разі: раптового погіршення стану здоров'я працівника або особи, яка забезпечує себе роботою самостійно; одержання ними поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, заподіяних іншою особою; гострого про-

фесійного захворювання і гострого професійного та інших отруєнь; одержання теплового удару, опіку, обмороження; у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням; одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетруси, зсуви, повені, урагани тощо); контакту з представниками тваринного і рослинного світу.

Розслідування проводиться за умови, якщо ці обставини призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, у разі зникнення працівника під час виконання ним трудових обов'язків; а також у разі смерті працівника на підприємстві. Надалі всі ці обставини позначаються одним терміном – **нешасні випадки (НВ)**.

До гострих професійних захворювань і гострих професійних отруєнь належать захворювання та отруєння, спричинені впливом, небезпечних чинників, шкідливих речовин не більше ніж протягом однієї робочої зміни.

Гострі професійні захворювання спричиняються впливом хімічних речовин, іонізуючого та неіонізуючого випромінювання, значним фізичним навантаженням та перенапруженням окремих органів і систем людини. До них належать також інфекційні, паразитарні, алергійні захворювання.

1.2. Встановлення зв'язку обставин нещасного випадку з виробництвом

Визначаються пов'язаними з виробництвом нещасні випадки, що сталися з працівниками під час виконання трудових обов'язків, у тому числі у відрядженні, а також ті, що сталися у період:

- перебування на робочому місці, на території підприємства або в іншому місці, пов'язаному з виконанням роботи, починаючи з моменту прибуття працівника на підприємство до його відбуття, який повинен фіксуватися відповідно до вимог правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, у тому числі протягом робочого та надурочного часу, або виконання завдань роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні;

- підготовки до роботи та приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також виконання заходів особистої гігієни, пересування по території підприємства перед початком роботи і після її закінчення;

- проїзду па роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству, або на іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем;

- використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства з дозволу або за дорученням роботодавця в установленому роботодавцем порядку;

- виконання дій в інтересах підприємства, на якому працює потерпілий, тобто дій, які не належать до трудових обов'язків працівника (подання необхідної допомоги іншому працівникові, дій щодо запобігання аваріям або рятування людей та майна підприємства, інших дій за розпорядженням або дорученням роботодавця);

- ліквідації аварії, наслідків надзвичайної ситуації техногенного і природного характеру на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством;

- подання необхідної допомоги або рятування людей, виконання дій, пов'язаних із запобіганням нещасним випадкам з іншими особами у процесі виконання трудових обов'язків;

- надання підприємством шефської допомоги;

- перебування у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих чинників або середовища;

- прямування працівника до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженими маршрутами або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця;

- прямування до чи з місця відрядження згідно з установленим завданням.

Визнаються пов'язаними з виробництвом також випадки:

- раптового погіршення стану здоров'я працівника або його смерті внаслідок гострої серцево-судинної недостатності під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво, реконструкція, технічне переоснащення і капітальний ремонт шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, геологорозвідувальні роботи, які проводяться під землею) чи після виведення працівника на поверхню з ознаками гострої серцево-судинної недостатності, що підтверджено медичним висновком;

- скоєння самогубства працівником плавскладу на суднах морського, річкового та рибпромислового флоту в разі перевищення обумовленого колективним договором строку перебування у рейсі або його смерті під час перебування у рейсі внаслідок впливу психофізіологічних, небезпечних чи шкідливих виробничих чинників.

Нещасні випадки, пов'язані із завданням тілесних ушкоджень іншою особою, або вбивство працівника під час виконання чи у зв'язку з виконанням ним трудових (посадових) обов'язків чи дій в інтересах підприємства незалежно від порушення кримінальної справи також визнаються пов'язаними з виробництвом (крім випадків, що сталися з особистих мотивів).

Нещасні випадки, що сталися внаслідок раптового погіршення стану

здоров'я працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків визнаються пов'язаними з виробництвом за умови, що погіршення стану здоров'я працівника сталося внаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих чинників, що підтверджено медичним висновком, або якщо потерпілий не проходив медичного огляду, передбаченого законодавством, а робота, що виконувалася, протипоказана потерпілому відповідно до медичного висновку про стан його здоров'я.

Медичний висновок щодо зв'язку погіршення стану здоров'я працівника з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих чинників або щодо протипоказання за станом здоров'я працівника виконувати зазначену роботу видається лікувально-профілактичним закладом за місцем лікування потерпілого на запит роботодавця та/або голови комісії.

Не визнаються пов'язаними з виробництвом нещасні випадки, що сталися з працівниками:

- за місцем постійного проживання на території польових і вахтових селищ;

- під час використання ними в особистих цілях транспортних засобів, машин, механізмів, устаткування, інструментів, що належать або використовуються підприємством (крім випадків, що сталися внаслідок їх несправності);

- унаслідок отруєння алкоголем, наркотичними засобами, токсичними чи отруйними речовинами, а також унаслідок їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця тощо), за наявності відповідного медичного висновку, якщо це не пов'язане із застосуванням таких речовин у виробничих процесах чи порушенням вимог безпеки щодо їх зберігання і транспортування або якщо потерпілий, який перебував у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння, до нещасного випадку був відсторонений від роботи відповідно до вимог правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства або колективного договору;

- у разі підтвердженого відповідним медичним висновком алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння, не зумовленого виробничим процесом, яке стало основною причиною нещасного випадку за відсутності технічних та організаційних причин його настання;

- під час скоєння ними злочину, що встановлено обвинувальним вироком суду.

1.3. Розслідування нещасних випадків

Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа – свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити безпосереднього керівника робіт чи іншу уповноважену особу підприємства і вжити заходів до подання необхідної допомоги потерпілому.

Безпосередній керівник робіт (уповноважена особа підприємства)

зобов'язаний:

- терміново організувати подання першої медичної допомоги потерпілому, забезпечити у разі необхідності його доставку до лікувально-профілактичного закладу;

- повідомити про те, що сталося роботодавця;

- зберегти до прибуття комісії з розслідування (комісії із спеціального розслідування) нещасного випадку обстановку на робочому місці та устаткування у такому стані, в якому вони були на момент нещасного випадку (якщо це не загрожує життю чи здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків), а також вжити заходів до недопущення подібних випадків.

Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок, зобов'язаний негайно:

- 1) протягом однієї години повинен передати з використанням засобів зв'язку та протягом доби на паперовому носії повідомлення про нещасний випадок (додаток 3): робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань за місцезнаходженням підприємства; керівнику первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або уповноважену найманими працівниками особу з питань охорони праці, якщо потерпілий не є членом профспілки; підприємству, де працює потерпілий, – якщо потерпілий є працівником іншого підприємства; органу державної пожежної охорони за місцезнаходженням підприємства – у разі нещасного випадку, що стався внаслідок пожежі; установу державної санітарно-епідеміологічної служби, яка обслуговує підприємство, – у разі виявленні: гострого професійного захворювання (отруєння);

- 2) протягом доби утворити наказом комісію з розслідування нещасного випадку (далі – комісія) у складі не менше ніж три особи та організувати розслідування.

До складу комісії з розслідування включаються: керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій спеціаліста з питань охорони праці (голова цієї комісії); керівник структурного підрозділу підприємства, на якому стався нещасний випадок; представник робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань за місцезнаходженням підприємства; представник первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці, якщо потерпілий не є членом профспілки; інші особи.

У разі настання нещасного випадку з тяжкими наслідками, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, до складу комісії обов'язково включається представник робочого органу Фонду за місцезнаходженням

підприємства.

До складу комісії не може включатися керівник робіт, який безпосередньо відповідає за стан охорони праці на робочому місці, де стався нещасний випадок.

Голова комісії зобов'язаний письмово поінформувати потерпілого або уповноважену ним особу про його або її права і з початку роботи комісії запросити до співпраці.

Потерпілий або особа, яка представляє його інтереси, не включається до складу комісії, але має право брати участь у її засіданнях, висловлювати свої пропозиції, додавати до матеріалів розслідування документи, що стосуються нещасного випадку, давати відповідні пояснення, в тому числі викладати в усній і письмовій формі особисту думку щодо обставин і причин нещасного випадку та одержувати від голови комісії інформацію про хід проведення розслідування.

У разі нещасного випадку з особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, за умови добровільної сплати нею внесків на державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань розслідування організує відповідний робочий орган виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Комісія з розслідування протягом трьох робочих днів з моменту її утворення повинна:

- обстежити місце нещасного випадку, одержати пояснення потерпілого, якщо це можливо, опитати свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб;

- визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

- з'ясувати обставини і причини нещасного випадку;

- визначити, чи пов'язаний цей випадок з виробництвом;

- установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, розробити заходи щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

- скласти *акт розслідування нещасного випадку за формою Н-5 у 5 примірниках*, а також *акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за формою Н-1 у 5 примірниках*, якщо цей нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом, і передати їх на затвердження роботодавцю;

- у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, крім акта форми Н-1 скласти також *карту обліку професійного захворювання (отруєння) за формою П-5 у 6 примірниках*.

Термін розслідування нещасного випадку (3 робочих дні) за деякими обставинами може бути подовжений.

Нещасні випадки, що сталися з водіями, машиністами, пілотами (екіпажем) транспортних засобів (автомобілів, поїздів, літаків, морських та річкових суден тощо) під час перебування в рейсі, внаслідок катастроф, аварій та подій на транспорті розслідуються відповідно до цього Порядку з обов'язковим використанням матеріалів з розслідування катастроф, аварій та подій на транспорті, складених відповідними органами.

Відомості про обставини і причини катастроф, аварій та подій на транспорті, що призвели до нещасних випадків, а також про осіб, які допустили порушення вимог законодавства, незалежно від порушення кримінальної справи передаються відповідними органами у десятиденний строк після закінчення розслідування підприємству, працівниками якого є потерпілі.

У цих випадках, або при потребі у проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань для встановлення обставин і причин нещасного *випадку термін розслідування може бути продовжено* за погодженням з територіальним органом Держгірпромнагляду (спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з нагляду за охороною праці) за місцезнаходженням підприємства, про що роботодавець видає наказ.

Нещасний випадок, про який своєчасно не було повідомлено безпосереднього керівника чи роботодавця потерпілого або внаслідок якого втрата працездатності настала не одразу, розслідується і береться на облік згідно з цим Порядком протягом місяця після надходження заяви потерпілого чи особи, яка представляє його інтереси (незалежно від строку, коли він стався).

Роботодавець повинен розглянути і затвердити примірники актів форми Н-5 і форми Н-1 *протягом доби* після одержання матеріалів, підготовлених комісією за підсумками її роботи.

До першого примірника акта форми Н-5 додаються примірник акта форми Н-1, примірник карти форми П-5 – у разі гострого професійного захворювання (отруєння), пояснення свідків та потерпілого (у разі їх наявності), витяги з експлуатаційної документації, схеми, фотографії, інші документи, що характеризують стан робочого місця (машини, механізму, устаткування, апаратури тощо), а у разі потреби – також висновок лікувально-профілактичного закладу про стан сп'яніння, наявність в організмі потерпілого алкоголю, наркотичних чи отруйних речовин.

Нещасні випадки реєструються роботодавцем у *«Журналі реєстрації осіб, що потерпіли від нещасних випадків»* за встановленою формою.

Примірник затвердженого акта форми Н-5 разом з примірником затвердженого акта форми Н-1, примірник карти форми П-5 – у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) протягом *доби* надсилаються роботодавцем:

- керівникові (спеціалістові) служби охорони праці або посадовій особі (спеціалістові), на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці підприємства, працівником якого є потерпілий;

- потерпілому або уповноваженій ним особі, яка представляє його інтереси;

- Фондові за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

- територіальному органу Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

- первинній організації профспілки, представник якої брав участь у роботі комісії, або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві відсутня.

Копія *акта форми Н-1* надсилається органу, до сфери управління якого належить підприємство, а у разі відсутності такого органу – місцевій держадміністрації.

У разі гострого професійного захворювання (отруєння) копія *акта форми Н-1* надсилається разом з примірником *карти форми П-5* до установи державної санітарно-епідеміологічної служби, яка обслуговує підприємство, працівником якого є потерпілий, і веде облік випадків гострих професійних захворювань (отруєнь).

Матеріали розслідування та акти Н-5, Н-1, карти П-5 підлягають зберіганню на підприємстві *протягом 45 років*, у разі реорганізації підприємства – передаються правонаступникові, який бере на облік цей нещасний випадок, а у разі ліквідації підприємства – до державного архіву.

Нещасні випадки, що сталися з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, стажистами, клінічними ординаторами, аспірантами, докторантами під час проходження ними виробничого навчання, практики або виконання робіт на підприємстві під керівництвом його посадових осіб, розслідуються і беруться на облік цим підприємством. У розслідуванні бере участь представник навчального закладу.

Контроль за своєчасністю і об'єктивністю розслідування нещасних випадків, їх документальним оформленням та обліком, виконанням заходів щодо усунення причин нещасних випадків здійснюють органи державного управління, органи державного нагляду за охороною праці, виконавча дирекція Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань та її робочі органи відповідно до компетенції.

Громадський контроль здійснюють профспілки через свої виборні органи і представників, а також уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.

Ці органи та особи мають право вимагати у межах своєї компетенції

від роботодавця проведення повторного (додаткового) розслідування нещасного випадку, затвердження чи перегляду затвердженого акта форми Н-5, акта форми Н-1, визнання нещасного випадку пов'язаним з виробництвом і складення акта форми Н-1, якщо ними виявлено порушення вимог Порядку розслідування чи інших нормативно-правових актів з охорони праці.

Посадова особа органу Держгірпромнагляду має право у разі відмови роботодавця скласти або затвердити акт форми Н-5, акт форми Н-1 чи незгоди потерпілого або особи, яка представляє його інтереси, із змістом цих актів, надходження скарги або незгоди з висновками розслідування про обставини та причини нещасного випадку чи приховання нещасного випадку видавати обов'язкові для виконання роботодавцем *Притиси* щодо необхідності проведення розслідування (повторного розслідування) нещасного випадку, затвердження чи перегляду затвердженого акта форми Н-5, акта форми Н-1, визнання чи невизнання нещасного випадку пов'язаним з виробництвом і складення акта форми Н-1.

Рішення посадової особи органу Держгірпромнагляду може бути оскаржено у судовому порядку. На час розгляду справи у суді дія *Притису* припиняється.

Роботодавець зобов'язаний у п'ятиденний строк після одержання *Притису* видати наказ про виконання запропонованих у *Притисі* заходів, а також притягнути до відповідальності працівників, які допустили порушення законодавства про охорону праці. Про виконання цих заходів роботодавець повідомляє письмово орган Держгірпромнагляду, посадова особа якого видала *Притис*, в установленій ним строк.

1.4. Спеціальне розслідування нещасних випадків

Спеціальному розслідуванню підлягають:

- нещасні випадки із смертельними наслідками;
- групові нещасні випадки, які сталися одночасно з двома і більше працівниками, незалежно від ступеня тяжкості ушкодження їх здоров'я;
- випадки смерті працівників на підприємстві;
- випадки зникнення працівників під час виконання трудових (посадових) обов'язків;
- нещасні випадки з тяжкими наслідками, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого (за рішенням органів Держгірпромнагляду).

Віднесення нещасних випадків до таких, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі до нещасних випадків з можливою інвалідністю потерпілого, здійснюється відповідно до Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості, що затверджується МОЗ України від 04.07.2007 р. №370.

Роботодавець, одержавши повідомлення про такий нещасний випа-

док, зобов'язаний негайно передати з використанням засобів зв'язку Повідомлення про нещасний випадок:

- територіальному органу Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства;
- органу прокуратури за місцем настання нещасного випадку;
- робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань за місцезнаходженням підприємства;
- органу, до сфери управління якого належить підприємство (у разі його відсутності – місцевій держадміністрації);
- установі державної санітарно-епідеміологічної служби, яка обслуговує підприємство, – у разі гострих професійних захворювань (отруень);
- первинній організації профспілки, членом якої є потерпілий;
- органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій за місцем настання нещасного випадку та іншим органам (у разі потреби).

Спеціальне розслідування нещасного випадку проводиться *комісією із спеціального розслідування нещасного випадку* (далі – *спеціальна комісія*), що призначається наказом керівника територіального органу Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства.

До складу спеціальної комісії включаються:

- посадова особа територіального органу Держгірпромнагляду (голова комісії);
- представник робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань за місцезнаходженням підприємства;
- представник органу, до сфери управління якого належить підприємство, а у разі його відсутності – місцевій держадміністрації;
- керівник (спеціаліст) служби охорони праці підприємства або інший представник роботодавця;
- представник первинної організації профспілки підприємства, членом якої є потерпілий, або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці, якщо потерпілий не є членом профспілки;
- представник профспілкового органу вищого рівня;
- представник установи державної санітарно-епідеміологічної служби, яка обслуговує підприємство, – у разі розслідування випадку гострого професійного захворювання (отруєння).

Залежно від кількості загиблих, характеру і можливих наслідків аварії до складу спеціальної комісії можуть бути включені спеціалісти МНС, представники органів охорони здоров'я та інших органів.

Роботодавець зобов'язаний забезпечити належні умови і сприяти роботі спеціальної комісії.

Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло 5 і більше осіб або травмовано 10 і більше осіб, проводиться спеціальною комісією, яка призначається наказом Держгірпромнагляду. До складу цієї комісії включаються керівники Держгірпромнагляду, органу, до сфери управління якого належить підприємство, місцевого органу виконавчої влади, виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, галузевого або територіального об'єднання профспілок, роботодавця, представники первинних організацій профспілок, членами яких є потерпілі, або уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, якщо потерпілі не є членами профспілок, відповідного органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій (у разі необхідності), органів охорони здоров'я та інших органів.

У разі коли Кабінетом Міністрів України прийнято спеціальне рішення щодо утворення комісії з розслідування групового нещасного випадку (аварії, що призвела до нещасних випадків), головою спеціальної комісії призначається посадова особа Держгірпромнагляду, яка входить до складу комісії, утвореної Кабінетом Міністрів України.

Спеціальне розслідування нещасного випадку проводиться *протягом 10 робочих днів*. У разі необхідності строк спеціального розслідування може бути продовжений органом, який призначив спеціальну комісію.

Спеціальна комісія зобов'язана:

- обстежити місце, де стався нещасний випадок, одержати письмові чи усні пояснення від роботодавця і його представників, посадових осіб, працівників підприємства, потерпілого, якщо це можливо, опитати інших осіб – свідків нещасного випадку та осіб, причетних до нього;

- визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

- з'ясувати обставини і причини нещасного випадку;

- визначити, чи пов'язаний цей випадок з виробництвом;

- установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, а також розробити заходи щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

- зустрітися з потерпілими або членами їх сімей чи особами, які представляють їх інтереси, з метою розгляду питань щодо розв'язання соціальних проблем, які виникли внаслідок нещасного випадку, внесення пропозицій щодо їх розв'язання відповідним органам, а також дати потерпілим (членам їх сімей, особам, які представляють інтереси потерпілих) роз'яснення щодо їх прав у зв'язку з настанням нещасного випадку.

У разі потреби у проведенні лабораторних досліджень, випробувань,

технічних розрахунків, експертизи для встановлення причини нещасного випадку і розроблення заходів щодо запобігання подібним випадкам роботодавця зобов'язаний за рішенням спеціальної комісії утворити експертну комісію із залученням до її роботи за рахунок коштів підприємства експертів-спеціалістів науково-дослідних, проектно-конструкторських, експертних та інших організацій, органів виконавчої влади та державного нагляду за охороною праці.

Під час спеціального розслідування роботодавець зобов'язаний:

- зробити у разі необхідності фотознімки місця, де стався нещасний випадок, пошкоджених об'єктів, машин, механізмів, устаткування, інструменту, а також надати спеціальній комісії технічну документацію та інші необхідні матеріали;

- створити належні умови для роботи спеціальної комісії, забезпечити її для цілей розслідування транспортними засобами, засобами зв'язку, службовими приміщеннями;

- організувати у разі розслідування випадків гострого професійного захворювання (отруєння) медичне обстеження працівників відповідної ділянки підприємства;

- забезпечити проведення необхідних лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи тощо;

- організувати друкування, тиражування і оформлення в необхідній кількості матеріалів спеціального розслідування.

Роботодавець, компенсує витрати, пов'язані з діяльністю спеціальної комісії та залучених до її роботи спеціалістів, в тому числі витрати на відрядження працівників, які є членами спеціальної комісії або залучені до її роботи.

За результатами спеціального розслідування складаються акт спеціального розслідування нещасного випадку форми Н-5, акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом форми Н-1 стосовно кожного потерпілого, карта форми П-5 стосовно кожного потерпілого у разі настання гострого професійного захворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, а також оформляються інші матеріали спеціального розслідування.

Примірники актів форми Н-5, форми Н-1 підписуються головою і всіма членами спеціальної комісії протягом п'яти днів після оформлення матеріалів спеціального розслідування.

Керівник органу Держгірпромнагляду, який призначив спеціальну комісію, повинен розглянути і затвердити примірники актів форми Н-5 та форми Н-1 протягом доби після надходження матеріалів спеціального розслідування.

На вимогу потерпілого або особи, яка представляє його інтереси, голова спеціальної комісії зобов'язаний ознайомити їх з документами, що містяться в матеріалах спеціального розслідування.

Роботодавець у п'ятиденний термін після затвердження акта форми Н-5 зобов'язаний: видати наказ про виконання запропонованих спеціальною комісією заходів та запобігання виникненню подібних випадків; надіслати за рахунок підприємства копії матеріалів розслідування органам прокуратури, іншим органам, представники яких брали участь у спеціальному розслідуванні, Держгірпромнагляду, Національному науково-дослідному інституту охорони праці, виконавчій дирекції Фонду, а у разі розслідування випадків гострого професійного захворювання (отруєння) – установі державної санітарно-епідеміологічної служби.

Примірник затвердженого *акта форми Н-5* разом з примірником затвердженого *акта форми Н-1*, примірником *карти форми П-5* – у разі гострого професійного захворювання (отруєння) надсилається, зокрема, потерпілому, членам його сім'ї або особі, яка представляє його інтереси.

2. Дослідження виробничого травматизму та професійних захворювань

2.1. Звітність та інформація про нещасні випадки

Роботодавець на підставі актів форми Н-1 подає відповідним організаціям державну статистичну звітність про потерпілих за формою, затвердженою Держкомстатом, та несе відповідальність за її достовірність.

Роботодавець зобов'язаний проводити аналіз причин нещасних випадків за підсумками кварталу, півріччя і року та розробляти і виконувати заходи запобігання подібним випадкам.

Органи, до сфери управління яких належать підприємства, місцеві держадміністрації зобов'язані на підставі актів форми Н-1 проводити аналіз обставин і причин нещасних випадків за підсумками кожного півріччя і року в цілому, доводити його результати до відома підприємств, що належать до сфери їх управління, а також розробляти і виконувати заходи щодо запобігання подібним випадкам.

Органи державного управління охороною праці, органи державного нагляду за охороною праці, виконавча дирекція Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань та її робочі органи, профспілки перевіряють в межах своєї ефективності роботи з профілактики нещасних випадків.

Підприємства та органи, до сфери управління яких вони належать, а також робочі органи виконавчої дирекції Фонду ведуть облік усіх нещасних випадків.

Держгірпромнагляд, інше центральні органи виконавчої влади, місцеві держадміністрації ведуть оперативний облік нещасних випадків, які підлягають спеціальному розслідуванню.

Органи державної пожежної охорони ведуть облік осіб, які постраждали під час пожеж, а установи державної санітарно – епідеміологічної служби та робочі органи виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань – облік осіб, які постраждали від гострих професійних захворювань (отруєнь).

Збирання статистичних даних та розроблення форм державної статистичної звітності про осіб, які постраждали від нещасних випадків на підприємствах, здійснюють органи державної статистики.

2.2. Основні причини виробничого травматизму і профзахворювання та заходи щодо їх попередження

Успішна профілактика виробничого травматизму та професійної захворюваності можлива тільки за умови ретельного вивчення причин їхнього виникнення, тобто необхідно систематично аналізувати і узагальнювати їх причин.

Для полегшення цього завдання прийнято підрозділяти причини виробничого травматизму та професійної захворюваності на такі основні групи: організаційні, технічні, санітарно-гігієнічні, психофізіологічні.

Організаційні причини: незадовільне функціонування, недосконалість або відсутність системи управління охороною праці; відсутність або неякісне проведення навчання та інструктажів з питань охорони праці; відсутність контролю; порушення вимог інструкцій, правил, норм, стандартів; невиконання заходів щодо охорони праці; порушення норм і правил планово - попереджувального ремонту обладнання; недостатній технічний нагляд за небезпечними роботами; використання обладнання, механізмів та інструмента не за призначенням; порушення режиму праці та відпочинку; невиконання посадових обов'язків.

Технічні причини: несправність виробничого обладнання, механізмів, інструмента; недосконалість технологічних процесів; конструктивні недоліки обладнання, недосконалість або відсутність захисних огорожень, запобіжних устроїв, засобів сигналізації та блокування; незадовільний технічний стан виробничих об'єктів, споруд, території та інші.

Санітарно-гігієнічні причини: незадовільний стан виробничого середовища (перевищення гранично допустимих концентрацій (рівнів) небезпечних та шкідливих виробничих факторів); зміст у повітрі робочих зон шкідливих речовин; недостатнє або нераціональне освітлення; шум, ультра-, інфразвук; незадовільні мікрокліматичні умови; наявність різноманітних випромінювань; порушення правил особистої гігієни.

Психофізіологічні причини: помилкові дії внаслідок утоми працівника через надлишкову важкість та напруженість роботи; монотонність

праці; необережність; хворобливий стан працівника; невідповідність психофізіологічних або антропометричних характеристик працівника техніці, що використовується, або роботі, яка виконується, незадовільний психологічний клімат у колективі; алкогольне, наркотичне сп'яніння, токсикологічне отруєння; травмування внаслідок протиправних дій інших осіб або тваринами.

Крім цього виробничі травми розподіляють за ступенем тяжкості, визначення якого проводиться на підставі «Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості», затвердженого наказом МОЗ України від 04.07.2007 р. № 370.

Визначення ступеня тяжкості травм, отриманих на виробництві, проводиться з метою віднесення нещасних випадків до таких, що призвели до тяжких наслідків, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого. Такі травми відповідно до «Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» за рішенням органів державного нагляду за охороною праці підлягають спеціальному розслідуванню.

Кваліфікуючими ознаками тяжкості травм, отриманих в результаті нещасного випадку на виробництві, є характер отриманих ушкоджень, ускладнення та наслідки, пов'язані з цими ушкодженнями.

За ступенем тяжкості травми розподіляють на 2 категорії: *тяжкі* і *легкі*.

Класифікатор містить перелік тяжких травм за характером отриманих ушкоджень, ускладненнями та наслідками цих травм.

До легких відносяться:

- ушкодження, що не класифікуються як тяжкі травми;
- розлади здоров'я з тимчасовою втратою працездатності тривалістю до 60 днів.

Медичні працівники, що надають постраждалому першу медичну допомогу, не видають висновок про тяжкість ушкодження.

Медичний висновок про ступень тяжкості виробничої травми видається на запит роботодавця та/або голови комісії з розслідування нещасного випадку на виробництві лікарсько-експертною комісією (ЛЕК) лікувально-профілактичного закладу, де здійснюється лікування особи, що постраждала, в строк до 1 доби з моменту надходження запиту.

Основні заходи щодо попередження та усунення причин виробничого травматизму та професійної захворюваності підрозділяються на *технічні* та *організаційні*.

До *технічних* заходів належать заходи щодо виробничої санітарії та техніки безпеки.

Заходи, щодо виробничої санітарії передбачають організаційні, гігієнічні та санітарно-технічні заходи, що запобігають впливу на працюючих

шкідливих виробничих чинників. Це створення комфортного мікроклімату шляхом улаштування відповідних систем опалення, вентиляції, кондиціонування повітря; теплоізоляція конструкцій будинку та технологічного обладнання; заміна шкідливих речовин і матеріалів нешкідливими; герметизація шкідливих процесів; зниження рівнів шуму та вібрацій; устрій раціонального освітлення, забезпечення необхідного режиму праці та відпочинку, санітарного та побутового обслуговування.

Заходи щодо техніки безпеки передбачають систему організаційних і технічних заходів, що запобігають впливу на працюючих небезпечних виробничих чинників. До них належать: розробка та впровадження безпечного обладнання; механізація та автоматизація технологічних процесів; використання запобіжних пристосувань, автоматичних блокувальних засобів; розробка та впровадження систем автоматичного регулювання, контролю та керування технологічними процесами.

До *організаційних* заходів належать: правильна організація роботи та навчання, контролю і нагляду за охороною праці; дотримання трудового законодавства, міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці; впровадження безпечних методів і наукової організації праці; організація планово-попереджувального ремонту обладнання, технічних оглядів і випробувань транспортних і вантажопідйомних засобів, посудин, що працюють під тиском.

2.3 Методи аналізу виробничого травматизму та професійних захворювань

Аналіз виробничого травматизму та професійних захворювань дозволяє виявити причини і визначити закономірності їх виникнення. На підставі такої інформації розробляються заходи щодо профілактики травматизму та профзахворювань.

Для аналізу виробничого травматизму застосовують такі, найбільш поширені та взаємодоповнюючі методи дослідження: статистичний, монографічний, топографічний, груповий, економічний, ергономічний, експертних оцінок, анкетування та інші.

Статистичний метод – ґрунтується на вивченні статистичного матеріалу щодо травматизму (акти Н-1, звіти, журнали реєстрації тощо), який накопичений на підприємстві, в галузі або в регіоні за певний період. Цей метод дозволяє групувати нещасні випадки по статі, віку, професії, стажу роботи потерпілих, часу, місцю, типу нещасних випадків, їх причинам, характеру отриманих травм, виду обладнання тощо. Він допомагає встановити найбільш характерні види травм по окремим виробництвам, визначити причини, які спричиняють найбільшу кількість нещасних випадків, виявити небезпечні місця, розробити і провести необхідні організаційно-технічні заходи.

При проведенні статистичного аналізу для характеристики рівня виробничого травматизму використовують кількісні і якісні відносні показники.

Для оцінки обчислюють коефіцієнт частоти травматизму K_c на 1000 працюючих (кількісний показник) та коефіцієнт тяжкості травматизму K_m (якісний показник):

$$K_c = \frac{T}{P} 1000; \quad (1)$$

$$K_m = \frac{D}{T}, \quad (2)$$

де T – кількість нещасних випадків та професійних захворювань, що сталися на підприємстві за звітний період (наприклад, квартал, півріччя, рік) і призвели до втрати працездатності на 1 добу і більше;

P – середньосписочна чисельність працюючих на підприємстві за той самий звітний період.

D – сумарне число днів непрацездатності всіх потерпілих які втратили працездатність на добу і більше під час звітного періоду.

Таким чином коефіцієнт частоти травматизму K_c – це кількість нещасних випадків або профзахворювань, які сталися у відповідний період, на 1000 працюючих, а коефіцієнт тяжкості K_m – це середня тривалість непрацездатності одного потерпілого, яка виражена в робочих днях за відповідний звітний період (квартал, півріччя, рік).

Коефіцієнти K_c і K_m дозволяють визначити динаміку травматизму на підприємстві (в структурному підрозділі) та зрівнювати його з іншими підрозділами підприємства, галузі.

Крім цих показників, застосовується показник, за яким визначається кількість втрачених через травми робочих, днів, що припадають на 1000 працюючих. Його називають коефіцієнтом виробничих втрат K_B і підраховують як добуток двох вищенаведених показників:

$$K_B = K_c \times K_m = \frac{D}{P} 1000. \quad (3)$$

Монографічний метод представляє собою поглиблений аналіз небезпечних і шкідливих виробничих чинників, які властиві технологічному процесу, обладнанню, ділянці виробництва, окремим робочим місцям. Аналізуються всі обставини нещасних випадків, виконуються за необхідності відповідні дослідження та випробування. Цей метод дозволяє не тільки проаналізувати нещасні випадки, а й виявити потенційні небезпечні чинники, які існують на виробництві, що вивчається, а також використати отримані результати при проектуванні виробництва, при його модернізації та для розробки заходів з охорони праці.

Топографічний метод ґрунтується на тому, що на плані цеху (об'єкту, території підприємства) відзначають місця де відбулися нещасні випадки, що дозволяє наочно виділити місця з підвищеною небезпекою, які вимагають ретельного обстеження та профілактичних заходів. Повторення нещасних випадків у певних місцях свідчить про незадовільний стан охорони праці на даних об'єктах. На ці місця звертають особливу увагу, вивчають і виявляють при чини, які викликали нещасні випадки, формують поточні та перспективні заходи щодо запобігання нещасних випадків для кожного окремого об'єкта.

Груповий метод заснований на дослідженні травм конкретної групи за значеними однорідними ознаками: часом травмування, кваліфікацією, спеціальністю, віком потерпілого, видами робіт, причинами нещасних випадків та ін. (незалежно від тяжкості пошкодження). При цьому наявний матеріал розслідування розподіляється по групах з метою виявлення найбільш часто повторюваних випадків, що дозволяє визначити найбільш несприятливі обставини в організації робіт та фактичний стан умов праці на підприємстві або його підрозділах.

Економічний метод полягає в визначенні заподіяних економічних збитків від травматизму і профзахворювань та визначенні соціально - економічної ефективності витрат на розробку і впровадження заходів та засобів з охорони праці, що враховується при оптимальних рішеннях, щодо забезпечення необхідного рівня безпеки на виробництві.

Ергономічний метод ґрунтується на комплексному вивченні систем «людина – машина – виробниче середовище». Кожному виду трудової діяльності відповідають визначені фізіологічні, психофізіологічні і психологічні якості працівника, а також його антропометричні дані. Тільки при комплексній відповідності вказаних властивостей людини до конкретних умов трудової діяльності можлива ефективна і безпечна робота. Порушенню цієї відповідності може бути первинною причиною нещасних випадків та профзахворювань. Цей метод аналізу дозволяє знайти такі невідповідності та розробити заходи щодо їх усунення.

Метод експертних оцінок базується на експертних висновках (оцінках) умов праці, на виявленні відповідності технологічного обладнання, пристосувань, інструментів, технологічних процесів та ергономічних характеристик робочих місць вимогам нормативно – правових актів з охорони праці.

Метод анкетування – письмове опитування (анкети з запитаннями) працівників з метою отримання інформації про стан охорони праці, потенційні небезпеки виробничих процесів, умов праці тощо. Результати аналізу отриманих відповідей ураховуються при розробці профілактичних заходів.

Крім вище розглянутих існують і можуть використовуватися на практиці також інші методи аналізу виробничого травматизму.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

1. Провести аналіз основних причин виробничого травматизму і профзахворювань, заповнити відповідну таблицю протоколу зазначивши їх основні характеристики та навести приклади.

2. Ознайомитися з методами аналізу виробничого травматизму та професійних захворювань, заповнити відповідну таблицю протоколу зазначивши особливості їх застосування та основи методики проведення.

3. **Задача 1:** Провести оцінку рівня захворюваності в різних підприємствах використовуючи статистичний метод аналізу травматизму, згідно з варіантом завдання (Додаток 1), якщо відомо, що: P_A та P_B – кількість працюючих у підприємстві А та у підприємстві В відповідно, n_A і n_B – кількість травмованих у підприємстві А та В відповідно, а також T_A і T_B – сумарна кількість днів непрацездатності у відповідному підприємстві. Розрахувати коефіцієнти частоти і тяжкості травматизму та коефіцієнт втрат і дати оцінку рівню виробничого травматизму в досліджуваних підприємствах.

4. **Задача 2:** Визначити розмір відшкодування збитку, пов'язаний з компенсаційними виплатами потерпілому в результаті нещасного випадку на виробництві згідно з варіантом завдання (Додаток 2).

Початкові дані та результати розрахунків занести у відповідні таблиці протоколу (Додаток 3), всі розрахунки навести на зворотній стороні протоколу.

Порядок виконання розрахунків для задачі 1:

1. Виконати розрахунок коефіцієнта частоти травматизму K_c за формулою 1 у відповідності до особистого варіанту (Додаток 1).

2. Виконати розрахунок коефіцієнта тяжкості травматизму K_m за формулою 2 у відповідності до особистого варіанту (Додаток 2).

3. Виконати розрахунок коефіцієнта втрат K_v за формулою 3.

4. Дати оцінку рівня виробничого травматизму за коефіцієнтом втрат K_v , враховуючи те, що рівень травматизму є вищим у підприємстві (підрозділі) з більшим коефіцієнтом втрат.

Порядок виконання розрахунків для задачі 2:

Рекомендації до виконання розрахунку компенсаційних виплат на користь потерпілого у результаті нещасного випадку на підприємстві

1. Сума всіх виплат з відшкодування збитку потерпілому у результаті виробничої травми розраховується по формулі:

$$Y_{\text{сум.}} = Y_1 + Y_2 + Y_3,$$

де: Y_1 – відшкодування втраченого заробітку (виплати за лікарняним аркушем);

Y_2 – одноразова допомога потерпілому;

$У_3$ – витрати на необхідний догляд.

2. Для розрахунку виплат за лікарняним аркушем $У_1$ (втраченого заробітку) приймається п'ятиденний робочий тиждень із числом робочих днів у місяці – 21, число календарних днів у місяці – 30.

Наприклад: період тимчасової непрацездатності (знаходження на лікарняному аркуші) становить за варіантом 56 календарних днів; середньомісячна заробітна плата - 2320 грн., стійка втрата працездатності - 20%. Визначити розмір відшкодування збитку в результаті нещасного випадку.

Рішення:

2.1) Знаходимо відшкодування втраченого заробітку, що припадає на 56 календарних днів непрацездатності, для чого складаємо пропорцію:

$$\begin{array}{l} 30 \text{ календарних днів} - 2320 \text{ грн.} \\ 56 \text{ календарних днів} - У_1 \text{ грн.} \end{array} \quad \longrightarrow \quad У_1 = \frac{56 \cdot 2320}{30} = 4330,66$$

2.2) Визначаємо розмір одноразової допомоги $У_2$.

Одноразова допомога потерпілому, що виплачується за період стійкої втрати працездатності у випадку встановлення стійкої втрати працездатності або інвалідності залежить від % стійкої втрати працездатності та виплачується в розмірі 1 середньомісячної заробітної плати потерпілого за кожний % стійкої втрати працездатності (тобто добуток $У \cdot x$), але не більше 17 прожиткових мінімумів, розмір якого визначається за законом «Про Державний бюджет України» на відповідний рік. Розмір одноразової допомоги $У_2$ може бути зменшений з урахуванням ступеня провини потерпілого в тім, що стався нещасний випадок (але не більше ніж на 50 %), тобто:

$$У_2 = У \cdot x \cdot \frac{100 - k}{100},$$

де $У$ - середньомісячна заробітна плата потерпілого;

x - кількість відсотків стійкої втрати працездатності;

k - кількість відсотків провини постраждалого (але не більше 50),

при чому добуток ($У x$) не повинен перевищувати 17 прожиткових мінімумів (ЗУ про Бюджет з 1 вересня 2015 року встановлений розмір прожиткового мінімуму на рівні 1378 грн. і дорівнює мінімальній заробітній платі), таким чином максимальна величина одноразової допомоги без урахування провини потерпілого становить з 1 вересня 2015 року 22406 грн. Якщо за умовою завдання розраховане значення добутку $У$ та x перевищує зазначений максимум його необхідно зменшити до граничного максимального значення і лише потім урахувати відсоток провини постраждалого (задано за варіантом).

При розрахунку одноразової допомоги потерпілому $У_2$ у формулу підставляти абсолютні значення коефіцієнтів x та k .

2.3) Визначаємо розмір витрат на необхідний догляд за потерпілим

Y_3 , приймаємо для рішення завдання, що потерпілому необхідні 3 види догляду (спеціальний, звичайний і побутовий) на період тимчасової непрацездатності:

$$Y_3 = Y_3' + Y_3'' + Y_3''' ,$$

де Y_3' – витрати на спеціальний догляд = 1 мінімальна з/п за 1 місяць необхідності цього виду догляду (при розрахунку враховувати кількість днів тимчасової непрацездатності):

$$Y_3' = \frac{1 \text{ min з/п}}{30 \text{ к.д.}} \times N.$$

Y_3'' – витрати на звичайний догляд = 0,5 мінімальної з/п за 1 місяць необхідності цього виду догляду (при розрахунку враховувати кількість днів тимчасової непрацездатності):

$$Y_3'' = \frac{0,5 \times \text{min з/п}}{30 \text{ к.д.}} \times N.$$

Y_3''' – витрати на побутовий догляд = 0,25 мінімальної з/п за 1 місяць необхідності цього виду догляду (при розрахунку враховувати кількість днів тимчасової непрацездатності):

$$Y_3''' = \frac{0,25 \times \text{min з/п}}{30 \text{ к.д.}} \times N.$$

Вихідні дані до завдання 1

Варіант	P_A	n_A	T_A	P_B	n_B	T_B
1	80	5	94	174	21	614
2	120	8	56	352	34	205
3	365	13	118	576	14	185
4	427	14	219	418	19	458
5	520	28	410	592	9	124
6	98	6	82	453	2	83
7	115	1	15	217	1	41
8	214	22	312	185	3	12
9	718	40	618	142	6	45
10	59	4	51	257	22	18
11	74	6	74	783	36	57
12	88	2	35	954	4	196
13	95	8	38	84	4	228
14	125	5	48	67	1	28
15	230	28	614	80	5	23
16	174	17	205	120	8	14
17	352	21	185	365	13	94
18	576	34	458	427	14	56
19	418	14	124	520	28	118
20	592	19	228	98	6	92
21	453	9	63	115	1	10
22	217	2	12	214	22	82
23	185	1	45	718	40	15
24	142	3	18	59	4	312
25	257	6	57	74	6	618
26	783	22	196	88	2	51
27	954	36	428	95	8	74
28	84	4	56	125	5	35
29	67	4	23	230	28	38
30	53	1	14	174	17	48

Примітка: P_A – середньооблікове число робітників на підприємстві А;
 n_A – число нещасних випадків за звітний період на підприємстві А;
 T_A – число днів непрацездатності по всіх нещасних випадках за звітний період на підприємстві А;
 P_B – середньооблікове число робітників на підприємстві В;
 n_B – число нещасних випадків за звітний період на підприємстві В;
 T_B – число днів непрацездатності по всіх нещасних випадках за звітний період на підприємстві В;

Вихідні дані до завдання 2

Варіант	Тимчасова непрацездатність, N (днів)	Стілка втрага працездатності, x (%)	Провина постраждалого, k (%)	Середньомісячна заробітна плата, У (грн.)
1	26	2	0	2880
2	68	10	10	2400
3	72	15	20	1920
4	85	20	40	1840
5	34	5	50	2760
6	42	3	0	2280
7	68	40	10	3000
8	72	35	20	2020
9	85	24	40	1940
10	34	4	50	1860
11	42	7	0	1980
12	68	18	10	2200
13	72	37	20	2220
14	85	28	40	2740
15	34	9	50	3360
16	42	5	0	2880
17	68	15	10	3200
18	72	29	20	2020
19	85	33	40	1740
20	34	4	50	3760
21	42	6	0	2780
22	68	12	10	2800
23	72	16	20	2820
24	85	27	40	1840
25	34	8	50	1860
26	42	6	0	2880
27	68	22	10	3900
28	72	35	20	2920
29	85	17	40	1940
30	34	20	50	2960

ПРОТОКОЛ № 2
практичного заняття з дисципліни «Основи охорони праці»
Тема: «Аналіз рівня виробничого травматизму на підприємстві.
Розрахунок відшкодування збитку потерпілому у результаті виробничої травми»

П.І.Б. _____ група _____ Варіант _____

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРИЧИН ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ І ПРОФЗАХВОРЮВАНЬ

Причина виробничого травматизму	Приклади та характеристика причини
	<hr/> <hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/> <hr/>

**АНАЛІЗ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ
ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ**

Метод аналізу виробничого травматизму	Особливості застосування методу, основи методики проведення
	<hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/>

АНАЛІЗ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ
ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ (продовження)

Метод аналізу виробничого травматизму	Особливості застосування методу, основи методики проведення

ПОЧАТКОВІ ДАНІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РОЗРАХУНКІВ (задача 1)

$P_A =$	$n_A =$	$T_A =$	$P_B =$	$n_B =$	$T_B =$
$K_{v(A)} = \frac{n_A}{P_A} \cdot 1000 =$			$K_{v(B)} = \frac{n_B}{P_B} \cdot 1000 =$		
$K_{m(A)} = \frac{T_A}{n_A} =$			$K_{m(B)} = \frac{T_B}{n_B} =$		
$K_{випрам(A)} = K_{v(A)} \cdot K_{m(A)} =$			$K_{випрам(B)} = K_{v(B)} \cdot K_{m(B)} =$		

ПОЧАТКОВІ ДАНІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РОЗРАХУНКІВ (задача 2)

№	Фактор	Од. вим.	Значення	№	Параметр	Значення
1	Тимчасова непрацездатність, N	днів		1	Виплати по втраченому заробітку, Y_1 (грн.)	
2	Стойка втрата працездатності, x	%		2	Одноразова допомога, Y_2 (грн.)	
3	Провина потерпілого, k	%		3	Виплати на необхідний догляд, Y_3	
					спеціальний медичний догляд, $Y_3^{''}$, (грн.)	
					звичайний догляд, $Y_3^{''''}$, (грн.)	
	побутовий догляд, $Y_3^{''''''}$, (грн.)					
4	Середньомісячна заробітна плата постраждалого, У	грн.		4	Сума всіх виплат, $Y_{\text{сум}}$ (грн.)	

Висновки: _____

Роботу виконав _____ Роботу перевірів _____ Дата _____

